

Ключові слова: інтегроване навчання історії; анкетування, інтегровані курси, системне мислення.

ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ МЕРЕЖИ FACEBOOK ДЛЯ МЕТОДИЧНОЇ ПІДТРИМКИ ВЧИТЕЛІВ ІСТОРІЇ, ПРАВА ТА ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

Петро Мороз, к.пед.н., ст. наук. сп.

Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна

Метою дослідження є висвітлення досвіду методичної підтримки вчителів історії, права та громадянської освіти засобами соціальних мереж в умовах пандемії.

Виявлено, що в умовах пандемії, переходу на дистанційні форми навчання та роботи проблема вибору й використання інтерактивних електронних медіа ресурсів, зокрема соціальних мереж, стає надзвичайно актуальною. Популярність соціальних мереж зумовлена їх інформаційною насиченістю, інтерактивністю, візуалізованістю, відсутністю просторових і формальних обмежень для комунікативної самореалізації особистості. Звіт про соціальні медіа за третій квартал 2020 року GlobalWebIndex (Social Media Flagship Report) виявив, що 47% усіх користувачів Інтернету в умовах пандемії покладаються на соціальні мережі для отримання новин (Pandemiia i sotsialni merezhi, 2021).

З'ясовано, що чимало освітніх закладів та наукових установ використовують можливості та засоби соціальних мереж як віртуального майданчику для публікації новин, оприлюднення результатів своєї діяльності, організації взаємодії з цільовою аудиторією тощо. Отже, соціальні мережі нині є не лише засобом комунікації, а проявляють себе як механізм конструювання комунікативного простору сучасного суспільства.

Встановлено, що однією з найбільших соціальних мереж, що приділяє значну увагу освіті є Facebook. Під час пандемії відвідуваність цієї соціальної мережі зроста майже на 30% (3 Tips for Nonprofit Organizations, 2020). Зокрема, українська аудиторія Facebook лише за друге півріччя

2020 року зросла на 1 млн і станом на січень 2021 року становила 16 млн (Statystyka audytorii Facebook, 2021).

З метою методичної підтримки вчителів історії, права та громадянської освіти співробітниками відділу суспільствознавчої освіти були створені сторінка та група в соціальній мережі Фейсбук. Дані про ці ресурси наведені нижче.

I. Сторінка в соціальній мережі Фейсбук «Відділ суспільствознавчої освіти Інституту педагогіки НАПН України» створена (25 березня 2020 р.) та підтримується співробітниками відділу суспільствознавчої освіти.

Цільова аудиторія: науковці, методисти, вчителі історії, права та громадянської освіти.

Мета створення: 1) ознайомлення педагогічної громадськості із діяльністю та здобутками співробітників відділу суспільствознавчої освіти Інституту педагогіки НАПН України; 2) використання можливостей соціальної мережі для обговорення актуальних проблем суспільствознавчої освіти в Україні, проведення опитувань вчителів; 3) презентація освітніх заходів і подій за участю співробітників відділу суспільствознавчої освіти.

Види викладених матеріалів: 1) інформація про наукову та експериментальну діяльність відділу; проведені освітні та на наукові заходи; 2) науково-методичні розробки, посібники, підручники співробітників відділу та покликання на них в електронній бібліотеці НАПН України; 3) анкети для опитування вчителів; 4) звіти про освітні заходи і події за участю співробітників відділу суспільствознавчої освіти.

Статистика: 958 осіб вподобали сторінку, 1 038 людей стежать за сторінкою.

II. Група в соціальній мережі Фейсбук «Вчимо історію онлайн» створена 31 березня 2020 р. та адмініструється Морозом П. В. старшим науковим співробітником відділу суспільствознавчої освіти.

Учасники групи: 1) науковці, методисти, вчителі/викладачі історії, права та громадянської освіти, 2) автори навчальної літератури, 3) сторінки видавництва, музеїв; 4) інші, хто цікавиться історією.

Мета створення: 1) створити мережевий освітній простір для обговорення проблем історичної освіти та науки; 2) обмін між учасниками групи інформацією, організація дискусій щодо питань історичної освіти; 3) популяризація та обговорення історичної літератури, фахових статей; 4) організація опитувань; 5) презентація освітніх заходів і подій.

Види викладених матеріалів: 1) інформаційні матеріали учасників групи (текстові повідомлення, фото та відеоматеріали, покликання на навчальні та наукові онлайн ресурси з історії); 2) науково-методичні розробки, посібники, підручники, статті учасників групи та покликання на них; 3) покликання на опитування вчителів; 4) інформація про освітні та на наукові заходи, а також анонс подій та запрошення до участі в актуальних заходах.

Статистика: усього учасників -5 754 (станом на 25 квітня 2021 року). За рік існування групи її учасниками було розміщено 2 738 дописів, зроблено 1 310 коментарів, 47 565 вподобань (реакцій).

На основі проведеного аналізу, а також керуючись нинішніми тенденціями у розвитку інформаційних технологій, можна дійти висновку, що соціальні мережі, є не тільки засобами масової комунікації, а й механізмом конструювання комунікативного простору (Andriiivska V., & Bilousova L. 2019). В умовах пандемії, переходу на дистанційну форму навчання та роботи вони допомагають розширити інформаційно-комунікаційне середовище педагога/науковця, освітньої/наукової установи.

Перевагами соціальних мереж є їх загальнодоступність, мультимедійність комунікативного простору, зрозумілий інтерфейс, можливість участі у спільнотах з різних освітніх і наукових інтересів; велика різноманітність форм комунікації (коментарі, опитування, голосування, підписки та ін.) (Laba O. V., 2017).

Використання соціальної мережі Facebook є ефективним засобом швидко та ефективно налагодити взаємодію з цільовою аудиторією та надавати методичну допомогу вчителям історії, права та громадянської освіти. В свою чергу результати опитувань та коментарі допомагають співробітникам відділу отримувати необхідну інформацію, що може стати цінною під час проведення наукових досліджень, підготовки методичної та навчальної продукції.

Ключові слова: соціальні мережі; Facebook; методична підтримка вчителів; пандемія; дистанційна форма навчання і роботи.

Література

1. Pandemii i sotsialni merezhi: shcho zminylosia u 2020-mu? (2021). [Pandemic and social networks: what has changed in 2020? (2021)]. Retrieved from

<https://www.prostir.ua/?kb=pandemiya-i-sotsialni-merezhi-scho-zminylosya-u-2020-mu>

2. 3 Tips for Nonprofit Organizations During the COVID-19 Pandemic. (2020). Retrieved from <https://www.marketingmaven.com/2020/06/16/3-tips-for-nonprofit-organizations-during-the-covid-19-pandemic/> (in English).
3. Statystyka audytorii Facebook ta Instagram v Ukraini (sichen 2021 roku). [Facebook and Instagram audience statistics in Ukraine (January 2021)]. Retrieved from <https://mnews.agency/blog/fbinststat2021> (in Ukrainian).
4. Andriievskа, V., & Bilousova, L. (2019). Kurs «Sotsialni merezhi u pedahohichnii diialnosti» yak skladova pidhotovky maibutnoho vchytelia. [Course «Social networks in teaching» as part of the training of future teachers]. *Profesionalizm pedahoha: teoretychni y metodychni aspekty*, 11, 39–49. [Teacher professionalism: theoretical and methodological aspects, 11, 39–49] (in Ukrainian).
5. Laba, O. V. (2017). Vykorystannia sotsialnykh merezh u navchalnomu protsesi. [Use of social networks in the educational process]. *Molodyi vchenyi*, 3 (43), 227–231. [Young Scientist, 3 (43), 227–231] (in Ukrainian).

DOI <https://doi.org/10.32405/978-966-97763-9-6-2021-267-268>

ТЕХНОЛОГІЯ НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ: АНАЛІЗ ЗАРУБІЖНИХ ДЖЕРЕЛ

Тетяна Павлова

Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна

Метою дослідження є з'ясування сутності і структури вихідного поняття «технологія навчання»; обґрунтування структурних компонентів технології навчання (мета, зміст, засоби педагогічного впливу, форми і методи організації різних видів діяльності учнів, спрямованих на досягнення освітніх результатів).

З'ясовано, що поняття «технологія навчання» на сьогодні не є загальноприйнятим у педагогіці. У документах ЮНЕСКО технологію навчання (англ.